

mimo, qd & tradidit nobis. Magister oim sua doctrinam fateri non esse sua, non em ait, a me ipso loquer, tu uero de tuo nobis tradis, & qd a nemine accepisti.

Ioan. 8. Quamtu ecclesia euangelista non recipit. Quid lex, qd pphe te, qd aptr qd aplci utri nobis aliud euagelizat: qua qd solus tu negas, deum uidelicet factum homine ut homine liberaret: Et si angelus de celo aliud nobis euagelizaue rit, anathema sit.

Sopho. 3. potestate. No enim usut diabolus in homine habeat ul habuerit potestate. Pateo nec ego. No m idcirco no habet, quia ego & tu hoc nolimus. Si no coiteris tu nec cogno fciis, cognofcunt & dicunt qui redempti sunt a dno, quos redemit de manu inimici.

2. Ti. 2. 2. matus, possessor q ualorum, & dicit cum non habere potestatem in homines: Nisi tu aliud putashoc loco intelligi atrum quam madum, uasa quam homines.

est ista desuper data potestas, aridum quomodo non fuit aua contringere: Nec inuitum puto iste caufabatur pote statem datam desuper. Dicit ego diabolum non solum potestatem, sed & iustam habuisse in homines, ut consue quenter & hoc uideat, uenisse utiq in carne dei filii pro pter liberandos homines. Ceterum & si iustam dicitur diabolus potestatem: non tamen & uoluntate. Unde non diabolus qui inuasi, no homo qui meruit, sed iustus dñs qui exposuit. Non enim a potestate: sed a uoluntate iusti in iustis uisus quid dicitur. Hoc ergo diabolus quod dñ in ho mitem ius, & si no iure acquiritur, sed nequiter usurpa rum, iuste tamen permiffum.

Lux. 10.

Blata. 11.

summo. Terrena naturas perdit me: & non multo magis generatio celestis conseruata me. Nec uero sic erunt de potestate tenebatur repelli a patre luminum, iustificat? gratis in sanguine filii ei? Nemp ipse qui iustificat: quis est qui condonet? Non condenabit iustum, qui miser? est p. dñi. Iusta me dixerim: sed iustus iustitia. Quenam ipsa? Finis leges xps, ad iustitia omni crediti. Deniq; qui fact? est nobis (sicut) iustitia a deo patre. Quae ergo mihi iustit ia facta est, mea non est: Si mea traducta culpa, cur non & mea indulget iustitia? Et sane mihi tutor donata quam in uita. Nam ista quidem gloriam habent: sed no apud deū. Illa autem cum sit salutis efficacax, materiam non habet glo rian di nisi in dno. Nam & si iustus facio (inquit) no leua bo caput ne uidelicet respōdit quid. Quid habes qd non accepisti? Si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis? Haec est iustitia hois in sanguine redemptoris qua homo perditionis exflussus & subfamās, in tantum euacuare conatur: ut totum quod dñs glorie semetipsum exhamiat, qd minoratus est ab angelis, qd natus de foem na, qd concubitus in mudo, qd expertus in fima, qd pass? in terra, qd demū por mortem crucis in sua reuerfus, ad id solū putet & disputet redigendū, ut traderet hoibus for mam uitae uiuendo: & docendo: ut traderet autē & moriedo charitatis memam praesigeret. Ergo docuit iustitiam & no dedit, ostendit charitatem sed uo in iudicē, sic redit in sua?

Mat. 11. fateor tibi pater dne caeli & terrae: quia abscondisti haec a sapientibus & prudentibus & reuelasti ea paruulis. Et apls: Et si inquit, operati est euangelii mei, in his est operatum qui percutit. Deniq; aduertite hoem surdēne quae sunt spūs dei, qui stultitia illi uideatur: & insulantem apostolo loquenti dei sapientia in mysterio abscondita, inuentem in euangelio, dñm blasphemantē. Quam prudēt? quod no ualeat comprehendere credere dignaretur, nec aunderet continere aut cōculcare sacrum reuerendiq; mysterium. Longum est ad oēs etus inepias & calūmias, quas diuino sruut cōsilio, respōdere. Pauca tñ in sero, quibus cetera aestimant. Cum solos, inquit, electos liberauerit Christus quomodo eos diabolus possidebat, siue hoc seculo, siue in futuro, magis quam modō? Respōdem? Imo quia dñs bol? electos dei possidebat, a quo (sicut dicit apstol?) ca priui tenebant ad ipsius uoluntate: ut det, possitū de ipsis impleret, opus suū liberatore. Opportuit autem liberari in hoc seculo, ut liberos haberet in futuro. Deinde insert. Nūq; est ita pauper illū qui in sinu Abrahae requiescebat, si cū & diuitem dñatum diuibus cruciabat: aut etiam in ipsum Abrahā dñtum habebat, ceteros qd electos? Non: sed habuisset, si non liberati fuissent fide futuri, sicut de ipso Abrahā scriptū est. Credidit Abrahā deo: & reputat? est ei ad iustitia. Item Abrahā exaltauit ut dederet dñe meum, & uisit, & gauisus est. Propterea iam tunc sanguis Christi rotau etiam lazarē, ne flammās sentiret: qd ipe credituisset in eum qui erat passurus. Sic de omnibus electis illius temporis sententiā, natos quōdē & ipsos aeque ut nos, sub potestate tenebatur, propter originale peccatū: sed erutos antequā moreretur: & nō nisi in sanguine Chris ti, scriptum est enim. Turbae autem quae precedebat, &

quae sequebantur clamabāt dicētes. Osanna filio Dauid, benedictus qui uenit in noie dñi. Ergo Chrisfo in carne uenitēti, & antequā ueniret? post benedictum est a turbis benedictōri: quāuis praecedentes plenā minime tūc conse quiti sunt benedictionē: seruata nimirum hac praerogati ua tēpori gratiae. Deinde laborans docere & persuadere diaboli nullū sibi ius in hoim edicare potuisse aut de buisse nisi permissu dei, & qd sine iniuria diaboli uerō de? profugū sūū si uellet misereri, reciperet, & solo iure deo pere posset: quasi hoc quis distineatur, post multa aliqn in fert. Quae itaq; necessitas, aut quae ratio, aut quod opus fuit, cū sola iustione sua diuina miseratio liberare homine à peccato posset, propter redēptionem nostrā filii dei car ne susceperit, tot & tantas in medias, opprobria, flagella, spu ta, deniq; ipsam crucis ignominiosam & asperitiam mor tem sustinere, ut cū iniquis patibulū sustineret? Respōde mus: Necessitas nostra fuit, & necessitas dura sedētium in tenebris & umbra mortis. Opus aeque nostrū, & dei ipsi? & scōrū angelorū. Nostrū, ut auferret iugum captiuita tis nostrae: sūū, ut impleret propostū uoluntatis eius: ange lorū, ut numeris impleret eorū. Porro ratio hui? facti fuit dignatio facētis. Quis negat oipotēti ad manum fuisse altos & altos modos nostrae edemptōis, iustificatiōis, liberationis? Verū hoc nō praedidit huius quem ē mul tris elegit efficacax. Et forsasse praesat, per quem in terra obliuionis, grauedinis, lapsus nostri, tot & tātis genera minibus preparatoris fort? & uia uacis amoneremur. Alia autē nemo hominum nouit, nec nocere ad plenum potest quid boni ad gratiam, quid conuenientia ad sapientia, quid decoris ad gloriam, quid cōmodi ad salutē, penes seipsum continet hui? uenerandū mysteriū inferotabilis altitudi, quā propheta considerans expauit, nō penetrauit, & praecur sor dñi indignū se iudicauit qui penetrare. Ceterum si nō licet persequari diuinae sacramētū uoluntatis: licet tñ sentire eff. cū operis, fructū utilitatis percipere. Et quod licet, scire nō licet tacere: quia gloria regū celare uerbum, & gloria dei inuestigare sermonem. Fidelis sermo & o acceptatione dignus, qm cū ad iugum peccatorum estmus, rō cōficiati sumus deo per morte filii eius. Vbi recedistis, & remissio pōrū. Nam si dicere scriptura, peccata nostra separāt inter nos & deū: manēte peccato, nō est recedistis. In quo ergo remissio pōrū. ¶ Hoc calix, inquit, nō ui restam in meo sanguine, qui pro uobis effusus est: rem issione pōrū. Itaq; ubi recedistis: ubi remissio peccato torū. Et quā ipā, nisi iustificatio? siue igif reconclitatio, siue remissio peccatorū, siue iustificatio sit, siue etiā redē ptiō uel liberatio de uinculis diaboli uinculis diaboli tē nebamur ad ipsius uoluntate: intercedēte morte uigentū obtinemus, iustificat? gratis in sanguine ipsi? in quo sicut idem dicit, habemus redēptionem per sanguinem eius, remissione peccatorū secundū diuinitas gratiae eius. ¶ Cur inquit per sanguinem, quod potuit facere per fermōem? Ipsum interroga. Mihi scite licet qd ista: cur ita, nō licet. Nunquid dicit figuratum ei qui se finxit, quid me finxisti sic? Sed haec stultitia ei uidentur: nō potest tenere rifum. Audite cachinnos. Quomodo, ait, iustificati nos uel recō ciliari deo per mortem filii eius dicit apstolus, qui tanto amplius aduersus hominem trāctū debuit, quāto amplius hoies in crucifigēdo filii sui deliquerūt, quā in trāgre dieo primū eius praecceptū unius pomi gustur? Quasi nō potuerit deo in uno eodemq; facto & displicere iniquitas malignantiū, & placere pietas patientis. Et ait, qd si tāti fuerat illud. Ad peccatum ut explari nō posset nisi mor te Christi: quā explationē habebit ipm homicidū qd in Christi cōmissum est? Breuiter respōdemus, ipsum san guine quē suderunt, & interpolatione ipsius quē occide runt. Addit etiam, Numquid mors innocentis filii in tāti deo patri placuit, ut per ipam recōciliaret nobis, qui hoc peccando cōmissimus propter quod innocens domin? est occasus: nec nisi hoc maximū fieret peccatum, illud multo leuius potuit ignoscere? Non mors: sed uoluntas placuit

sponte mortis, & illa morte expungit mortem, operatus salute, restituit innocentiā triumphantis principatus & potestatis, spoliat inferos, ditantis superos, pacificatis que in celo sunt, & que in terra omnia iustauratis. Et quā hæc tam p̄iosa mors uolūtate suscipienda aduersus peccatū non t̄i poterat fieri nisi per peccatū: non delectatus quidē, sed t̄i bene usus malit̄ia sceleratorū, & mortem de morte, & de peccato dā nauit peccatū. Et quāto illorum maior iniquitas, tanto huius uoluntas sanctior, & eō potentior ad saluandam, quatenus tanta mediante potentia antiquum illud quātus grande peccatum, necessario t̄i hūic quod in xp̄o commissum est, cecleret, tanquā minus maiori. Ne peccato siue peccantibꝫ ascribit hæc uictoria, sed bene ut t̄i peccato, & peccatis fortiter perferet̄, & cōuertē t̄i in usum pietatis, quicquid in ip̄sum aua est crudelitas in p̄sorum. ¶ Fuit uero sanguis qui effusus est, tam multꝫ ad ignoscēdū, ut ipsūm quocꝫ peccatū maximū quo factum est ut offunderet, deleteret: ac per hoc de antiquū illius uirgo leuoris delectione nullā omnino dubitāte, reliqueret. Deinde iste, cui uero (inquit) nō crudele & iniquū uidet ut sanguine innocētis in pretiū aliquid quis requisierit, aut ullo modo ei placuerit immocētē interfici: nec dē tam acceptam sibi mortem habuerit, ut per ipsam uniuerso recōsiluatus sit mūdor: Non requisit deus pater sanguine filij, sed t̄i acceptauit oblatū non sanguine scilicet, sed salute: quā salute erat in sanguine. Salus planē, & nō sic istis sapit & scribit, sola charitatis ostētio. Sic enī concludit tot calūsnias & inuentiones suas quas in deū tam impie quam imperitē enouit, ut dicat totum esse q̄ deus in carne apparuit, nostra de uerbo & exēplo ipsius institutione, siue ut postmodū dicit instructione, totū q̄ passus & mortuus est: siue erga nos charitatis ostētio uel cōmendationē. Ceterū quid prodest q̄ nos instituit, si nō restituit? Aut nunquid frustra instrumur, si nō prius destruaui in nobis corpus peccati, ut ultra nō seruamꝫ p̄t̄or? Si omne quod profuit xp̄is, in sola fuit ostēstione uirtutū, restat ut dicat q̄ ad quocꝫ ex sola peccati ostēstione nocuerit. Si quidē pro quā salute uulneris allata est medicina. Sicut enī in Adā oēs mortis: ita & in xp̄o oēs uirtutum. Ergo si cut hoc, ita & illud. Si uita quā dāt xp̄s, nō alia est quam institutio eius: nec mors utiqꝫ quā dedit Adā, nō alia erit nisi q̄m institutio eius: ut ille quē ad p̄t̄m exēplo suo, hic uero exēplo & uerbo ad bene utendum & se dilijgendū hōies informarent. Aut si Christianæ fidei, & non hæreticæ Pelagianæ acquirētēs, gnatione nō institutione traditū in nos cōstetmur Ad peccatū, & per p̄t̄m mortem fateamur necesse est, & à xp̄o nobis non institutioe sed generatione restituta iustitiā, & p̄ iustitiā uita, ut sicut per unius delictū in oēs hōies in cōdenationē, sic & per unius iustitiā in oēs hōies in iustificationem uitæ. Et si ita est, quō s̄ dicit cōsiliū & causam incarnationis fuisse ut mūdū luce sua sapientie illuminaret, & ad amorē suū accēderet: Vbi ergo redēptio? An xp̄o nēpe, ut fateri dignatur, illuminatio & prouocatio ad amorē. Redēptio & libe ratio a quo? Est q̄ xp̄i aduersus illis profuit qui se illi posunt cōformare per uitam, & uicem ei dilectionis repēderunt. Quid de paruulis? Quam dabit lucem sapientie uix ad huc captatibus lucem uitæ: Vnde ascendēt ad dei amorē qui necdū matres suas amare nouerūt: Nihil ne proderit eis aduersus xp̄i nihil q̄ cōplāratū sunt similitudinimortis eius per baptismū, quā nō dum possunt phibete xtate Christi sapere aut amare: Redēptio itaqꝫ, ait, nostra est illa summa in nobis p̄ xp̄i passionē dilectio. Ergo paruuli nō habēt redēptionē, quā nō habēt summam illā dilectionē. An sicut nō habēt unde diligant, ita nec unde pereāt: ut nō sit eis in xp̄o necessaria regeneratio, ut pote quibꝫ generatio ex Adā nihil nocuerit? Si hoc sapit cū Pelagio desipit. Quicquid horū cōtat, patet quātū humanæ sacræ meto salutis inuideat, quātū quod in ip̄o est euacuet alii dispensatiōem mysterij, qui totum de salute tribuit deuo tionī, regenerationi nihil: qui nostre gloriā redēptiois,

& summā salutis nō in uirtute crucis, nō in pretio sanguinis, sed in nostre constitutiōis p̄fectionibus. Mihi autē ab istis gloriari nisi i cruce dñi nostri Iesu xp̄i, in qua est salus uita & resurrectio nostra. ¶ Et quicquid tria quedā præcipua in hoc opere nostre salutis i tuor. Forā mam humilitatis, in qua deus semetip̄m exinanuit. Charitatis mēsuram, quā usqꝫ ad mortē, & mortem crucis extēdit. Redēptiois sacramētum, quo ipsam mortē quā pertulit sustulit. Horū duorū priora sine ultimo sic fuit, ac si super mane pingas. Magnū p̄fectō & ualde necessariū hū militatis, magnū & omni acceptione dignum charitatis exēplū, sed nō habēt fundamētū, ac proinde nec statū, si desit redēptio. ¶ Volo totis uisibus hūic sequi Iesum: cu p̄o eū qui d̄lexit me, & tradidit semetip̄m pro me, qui b̄dnam brachijs uicariē dilectionis amplecti: sed oportet me & agnū māducare paschalē. Nisi enim māducuero carnē eius, & b̄bero eius sanguinē, nō habebo uitā in me metip̄o. Aliud est sequi Iesum, aliud tenere, aliud & manū ducare. Sequi, salubre cōsiliū: tenere & amplecti, solēne gaudij māducare, uita beata. Caro enim eius uerē est cibus, & sanguis eius uerē est potꝫ. Paris est dei q̄ de celo descēdit, & dat uitā mūdō. Quis statꝫ gaudij, sine cōsilio absqꝫ uita? Nempe haud alius quam p̄cturē absqꝫ solido. Ergo nec humilitatis exēpla, nec charitatis insignia, præter redēptiois sacm̄ sunt aliqd̄. Hæc dicit p̄ de labore manū p̄t̄eri uestri qualitatē tenetis, aduersus paucos nō nouæ hæreses capita. Vbi si nō aliud quam zelum agnosctis meū, t̄i p̄p̄t̄e interm̄ cōfessioe factis. Nā cum nō esset qd̄ agerē pro iniuria si dei quod dolebam, operare mihi pretiū arbitror, si illū monui cuiꝫ arma potētia dei, ad destructionē cōtrariū assertioni, ad destrūendā oīm altitudinē extollētē se aduersus scientiā dei, & i captiuitatē redīgendū oīm intellectū in obsequiū xp̄i. Simi & alia in alijs eius scriptis non pauca, nec minus mala capita, ad quæ nec ip̄s nec ep̄ta angusta r̄iderē permittit. Quāquā nec necessariū putem, cū sint ad oē manifesta, ut ip̄a etiā uulga ta fide facile resellatur. Collegi tamē aliqua, & transmissi. ¶ Ad eundē ex persona dñi Remēs. Ep̄la. CXCI.

Reuerecētissimo dño & charissimo patri dei grā summo p̄fice Innocētō, Samson Remorum archiep̄s, Ioslenꝫ successōis. Gausfridꝫ canonicus. Aluulfꝫ atrebatensis uolūtarius de bitre subiectionis obsequiū. ¶ Auribus occupatis ad plurimā, sermonē facimus abbreviatū de pliko negocio, pro eo maxime quā idipsum distulimus ac pleniꝫ cōtinet in literis dñi Senonēnsis. Petrus abailardus christiana fidei meritū euacuare nitit̄, dū totum qd̄ deo est, hūana rōne arbitrat se posse comprehendere. Ascēdit usqꝫ ad celos, & descēdit usqꝫ ad abyssos. Nihil est qd̄ lateat eū, siue in profundum inferni, siue in excelsum supra. Hō est magnꝫ oculis suis, de fide cōtra fidē disputās, ambulās in magnis & in mirabilibus super se, scrutator manifestatis, hæresum fabricator. Iam dudum fecerat librum de sua trinitate, sed sub legato Romanæ ecclesie igne exarnatus est, quia inuēta est in eo iniquitas. Maledictꝫ qui reedificat ruinas Hæretico. Surrexit ad mortuis liber ille, & cum eo multorum hæreses quæ dormierāt surrexerūt, & apparuerūt multis. Iamiam extēdit palmites suos usqꝫ ad mare, & usqꝫ ad Romam paginas eius. Hæc glorificatio hominis illius, q̄ liber fuit in curia Romana habet ubi caput suum reclinet. Hinc cōfirmatꝫ cōfortatus est furor eius. Propterea cum in conspectu episcoporū sup his argueret eū abbas Clareuallis zelo fidei & iustitie armatus, nec cōfessus est nec negauit sed a loco & iudice quem sibi ip̄se elegerat, sine licecō, sine grauiam, ut suam prolongaret iniquitatem, sedem apostolicam appellauit. Episcopū aut qui propter hoc in unū cōuenērāt, uestræ reuerentiæ deferentes, nihil in personā eius egerunt, sed tantummodo capita librorum eius a sanctis patribus cōdenata, ne morbus serperet, medicina si necessitate ab iudicauerunt. ¶ Quia ergo homo ille multitudine trahit post se, & populū qui sibi credat habet, necesse est

230

necesse est ut huic contagio celeri remedio occurratis. Sero enim medicina paratur, cum mala per lōgas inualuerit moras. Procellisum in hoc negocio quousqꝫ auisum, tuum est de cetero beatissime pater prouiderē, ne in diebus tuis aliqua hæreticæ prauitatis macula decor ecclesie maculetur. Tibi commissa est sp̄s xp̄i amico sponi: tuum est tādē unū uisō uirgine castam exhibere Christo.

Ad magistrum Guidonē de Castello qui Petri dī scipulus fuerat, & de quo postmūm præsumebat, q̄ potēta fuit papa Celestīnus. Ep̄stola. CXCLII.

Menerabili domino & charissimo patri magistro Guidoni sancte Romanæ ecclesie dei grā prelopytero cardinali. B. Clareuallis uocatꝫ abbas, non declinare ad dexteram nec ad sinistram. ¶ In furiam facio uobis si aliquē ad uobis ita diligi credā, ut eū eo pariter eiꝫ errores diligatis. Quis quis eū sic aliquid diligit, nō dū nouit quædam oportet eum diligere. Talis nāqꝫ dilectio terrena est animalis, diabolica, nocēs æque diligentē atqꝫ dilectō. Existimant alij de alijs prout uolunt: ego adhuc de uobis existimare non possum nisi qd̄ uicini est ratio, qd̄ ad lineā p̄t̄m æq̄ratis. Quidā priꝫ iudicat, & postea probat: ego de portione utrum dulcis sit an amara, anre gustū nō iudicabo. Magister Petrus in libris suis prophanas uocem nouitates inducit & sensū, disputās de fide cōtra fidem, uerbis legis legē impugnat. Nihil uidet per speculū & in enigmate, sed facie ad faciē oīa intuetur, ambulās in magnis & in mirabilibus super se. Melius illi erat si iuxta titulum libri sui se ipsum cognosceret, nec egredieret mēsurā suā, sed saperet ad sobrietatem. Rego nō eū acuto apud patrie: est qui cū accuset, liber fuit, in quo sibi male cōplacuit. Cū de trinitate loquitur, sapit Nestorū: de gratia, sapit Pelagiū cū de p̄sōa xp̄i, sapit Nestorū. Minus de uestra ægitate præsumo si dū uos rogauero ut in causa xp̄i nullū xp̄o p̄ponatis. Illud autē s̄s̄s̄ tote, quia expedit uobis quibꝫ p̄t̄as data est: dño, expedit ecclesie xp̄i, expedit illi etiā hominū ut ei scilicet impōnā, cuiꝫ maledictioe o plenū est, & amaritudine & dolo.

Ad magistrum Iuonem cardinalem, de eodem. Ep̄stola. CXCLIII.

Dilectissimo suo Iuoni sancte Romanæ ecclesie dei gratia presbytero cardinali. B. Clareuallis abbas, diligere iustitiā, & odire iniquitatē. ¶ Magister Petꝫ abailardus sine regula monachꝫ, sine solitudine prælatus, nec ordinē tenet, nec tenet ab ordine. Hō sibi dissimilis est, intꝫ Herodes, fors Iōanes, totus ambiguus, nihil habens de monacho præter nomē & habitū. Sed quid ad me? Vnusquisqꝫ sūi portabit. Aliud est, qd̄ dissimulare nō possum, qd̄ pertinet ad omnes qui diligunt nomē xp̄i. Iniquitatē in excelsu loquit: in egritate fidei, castitateqꝫ ecclesie corruptipit. Transgre dit terminos quos posuerūt patres nostri, de fide, de sacra mētis, de sancta trinitate disputās & scribit: singula p̄ sua uoluntate mutat, auget, & minuit. In libris & in operibꝫ suis ostendit se fabricatorem mendacij, & cultorem puerorū dogmatū, hæreticū se probans nō tā in errore, quam in perniciatē & defensione erroris. Homo est egredies mē suram suā, in sapientia uerbi euacuās uirtutē crucis xp̄i. Nihil nescit oīm quæ in celo & que in terra sunt: præter seipsum. Dñatus est Suestione cū opere suo corā legato Romanæ ecclesie. Sed quasi nō sufficeret ei illa damnatio ferū facti unde iterū dānet, & tam nouissimꝫ error pelor est prior. Securus est t̄i, quā cardinales & clericos curiae se discipulos habuissē gloriat, & eos in defensionē preteriti t̄i & præsentis erroris assumit: quibꝫ iudicari timere debuit & damari. Si quis spiritum dei habet, illi uersiculi recedunt. Nōne qui oderūt te domine oderūt, & super inimicos tuos tabescent? Libet deus per uos & per ceteros filios suos ecclesiam suam a labijs iniquis & a lingua dolosa.

Rescriptum domini Innocētiꝫ papæ contra hæreses Petri abailardi. Ep̄stola. CXCLIII.

240

Innocētiꝫ ep̄s seruus seruorū dei, uenerabilibus fratribꝫ Henrico senonensi, Samson Remensi, archiep̄s, coriꝫ suffraganeis, & charissimmo in xp̄o filio Bernardo Clareuallis abbati, salutē & apostolicā benedictionē. ¶ Testate apostolicā sicut Ep̄bc. 4. unus dñs, ita una fides esse dinoscitur: quā tāquā in immobilī fundamento præter qd̄ nemo potest aliquid ponere: firmitas catholicæ ecclesie inuoluta cōsistit. Inde est quod beatus Patꝫ ap̄storū princeps pro extimā huiꝫ fidei confessionē, a dño ac saluatore nō audire meruit. Tu es (inquit) Mat. 16. petrus: & super hæc petra ædificabo ecclesiam meam. Petra utiqꝫ firmitate fidei, & catholicæ unitatis soliditate manifeste designās. Hæc siquidē est in cōsuetis tunica redemptoris nostri, super quā milites fortitri sunt: sed eā diuiderē re minime poruerūt. Cōtra quā in initio fremuerunt gentes, & ppli meditati sunt inania. Astiterunt reges terræ, & principes cōuenērūt in unū. Verū apli duces dñici gregis, & eorum successores apostolici uiri, ardore charitatis & zelo rectitudinis succensi: fidē defendere: & cā in cordibꝫ aliorū pp̄ri sanguinis effusione plantare nō dubitarunt. Demū cessante persequorū rabie, imperauit dñs uicis & facta est in ecclesia tranquillitatis magna. Sed quia uolūstis humani generis semp̄ cūcūit quæretis quē denoret: ad impugnadā syncretitatem fidei, fraudulētā hæreticorū fallaciam subinduxit. Contra quos uiri ecclesiarū pastores uirriter insurgēt, corū praua dogmata cū ip̄orū authoribus cōdenarunt. In magna nāqꝫ Nicena synodo Ariꝫ hæreticus est dñatus. Cōstātinopolitana synodus Manicheum hæreticū debita sententiā cōdenauit. In Ephesia synodo Nestorū condignū sui erroris dānationem excepit. Calcedonenis quoqꝫ synodꝫ, Nestorianā hæresim & Euticianā cū Dioscōro & eius coplicibꝫ iustissima sententiā cōstatauit. Martianus præterea licet laicus, christianissimꝫ t̄i imperator, catholicæ fidei amore successus: prædecessorū nostro sanctissimo papæ Ioannī scribens aduersus eos qui sacra mysteria prophanare cōtendūt: inter cetera sic loquitur dicens. Nemo clericꝫ, uel militaris, uel alterꝫ cuiuslibet conditionis, de fide christiana publice tractare conetur in posterū. Nam iniuria facit iudicō reuerentiæ: s̄mæ synodi: q̄ semel iudicata, & recte disposita, renouere, & iterum disputare contendit: & in cōceptores huius legis tāquā in sacre illegos pena nō deest. Igitur si clericus erit q̄ publice tractare de religioe auius fuerit: a cōfortio clericorū remouebit. Dolemus autē, qm̄ sicut literarū uestrarū inspectioe, & missis a uestra fraternitate nobis erorū capitulis cognouimus: in nouissimis diebus q̄m in statē tēpora periculosa: in Petri abailardi permissioe doctrina & prædictorū hæreses, & alia peruersa dogmata catholicæ fidei obuiantia pullulare ceperunt. Vtrū in hoc maxime consolamur, & oipotēti deo gratias agimus: quod in partibus uestris pro patribꝫ tales filios suscitauit, & tpe apostolus nostra in ecclesia sua tam præclaros uoluit esse pastores: qui noui hæretici calumnias fundēt obuiare: & immaculatā sp̄sōam unū uisō uirgine castā exhibere xp̄o. Nos itaqꝫ qui in beati Petri cathedra cū a dño est dñtū. Et tu aliquādo cōuersus confirma fratres tuos, licet indigni residere cōspicimur: cōiatio fratri nostro ep̄orū & cardinaliū consilio, destinata nobis a uestra discretioe capitula, & uniuersa ip̄i Petri peruersa dogmata sanctorū canonū autoritate eū suo authore dānuimꝫ: eūqꝫ tāquā hæretico perpetuū silentiū impōsumꝫ. Vniuersos quoqꝫ erroris sui sectatores & defensores, a fidelisū consortio seq̄strados, excommunicationisqꝫ uinculo immodadōs esse cēsemꝫ. Datum Laterani decimo mēse primo Calendis Augusti.

Ad episcopum Constantiensem pro Arnaldo de Brixia. Ep̄stola. CXCV.

Sicut pater familias quahora fur ueniret, ut egisset utiqꝫ: & nō sciret perdidit domum suā. Scitis quia fur de nocte intruper domum: non uestram, sed dñi uobis tamē cōmissam. Sed dubium esse non potest, scire uos quod apud uos sit: quādo

Gal. 6.

Plā. 33.

Luc. 22.

Mat. 24.

Id usque ad nos utique tam remotos potuit pervenire. Nec mirum si non hora praevideat, aut nocturnum furis ingressum obsequiare quiuis. Mirum autem si dephesum non agnosceris, non tenetis, non prohibitis exportare spolia uestra, imo proprio Christi exuuias: acies uidelicet quas sua imagine praefignavit, suo cruciore redemit. Adhuc forsitan horetis, & miramini quem nam dicere uelim. Arnaldum loquor de Braxia: qui utinam sana esset doctrina, quam distribuit est. Et si uultis scire: homo est nec manducans, nec bibens: solo cum diabolo esuriens & sitis sanguinem animarum. Unde de numero illorum quos apostolica

2. Ti. 3. Matt. 7.

uigilantia notat, habentes formam pietatis: uirtute illi po- uerunt abnegantes. Et ipse dominus. Venit (inquies) ad uos in uestimentis ouium: in infecis autem sunt lupi rapaces. Is ergo usque ad hac aetate ubique conuersatus est, tam secunda post se & tam sana reliquit uestigia: ubi semel fixerit pedem, il- luc ultra redire omnino non audeat. Denique ipse in qua natus est ualde atrociter commouit terram: & conturbauit eam. Unde & accusatus apud dominum papam schismate pessimo, na- tali loco pulsus est, etiam & ab iurare compellus reuertendo- nem, nisi ad ipsius apostolici permissionem. Pro filii deinde causa & a regno Francorum exturbatus est schismaticus infi- gnis. Excerat quippe a Petro apostolo, adhaeserat Petro abas illud. Cuius omnes errores ab ecclesia iam deprehensos atque damnatos, cum illo etiam & praeter illo defendere acriter & pertinaciter conabatur. Et in his omnibus non est a uersus fu- ror eius: sed adhuc manus eius extensa. Nam etiam ita uia- gus & profugus super terram, quod iam non licet inter suos, non cessat apud alienos tanquam leo rugiens circumiens & querens quem deuoret. Et nunc apud uos sicut accepimus opera iniquitatis, & deuorat plebem uestram sicut escam panis. Cuius maledictio & amaritudine os plenum est: uelo- ces pedes eius ad effundendum sanguinem. Contritio & infelicitas in uisibus eius: & uiam pacis non cognouit. Inimicus crucis christi, seminator discordiae, fabricator schisma- tum, turbator pacis, unitatis diuisor. Cuius dentes arma & sagittae: & lingua eius gladius acutus. Mollites sunt sermo- nes eius super leonem: & ipsi sunt facula. Unde & solet si- bi allicere blandis sermonibus & simularione uirtutum, di- uites & potentes: iuxta illud. Sedet in insidijs cum diuiti- bus in occultis, ut interficiat innocentem. Denique cum fuerit de illorum captata beneuolentia & familiaritate securus: ut- debitis hominem apertere in surgere in clerum, frater tyranide mi- litari, insurgere in ipsepos: & in omnem partem ecclesiae- sicum ordinem defendere. Hoc scire: nescio an melius salu- briusue in tanto discrimine rerum agere ualeatis: quam iuxta apostoli monitum auferre malum ex uobis: quaeque amicus spem ligare potius quam fugare curabit. Ne iam discurre- re, & ed nocere plus possit. Hoc enim & dominus papa dum adhuc esset apud nos: ob mala quae de illo audiebat, scri- psit madauit: sed non fuit qui faceret bonum. Denique si capti uulpes pusillas demolieret uineam scriptura salubri- ter monet: non multo magis lupus magnus & ferus religio- sus est. Ne christi irumpat ouilia, oves mactet & perdat.

Pfal. 9.

1. Cor. 5.

Cant. 2.

Ad Guidonem legatum, de eode. Epistola. CXCVI. Arnaldus de Braxia: cuius conuersatio, melius & do- ctiora uentum: cui caput columbae: cauda sco- pionis est, quem Braxia euomit. Roma exhor-ruit. Fracia repulsa. Germania ab hominibus. Ita- lia non uult recipere: fertur esse uobiscum. Videte quae uos uestra auctoritate plus noceat. Nam cum arte habeat & uoluntatem nocendi: si accesserit fauor uester, erit funicu- lus triplex, qui difficile rumpitur: supra modum (ut uer-
or) nociturus. Et unum existimo de duobus: si tunc uerum est quod uobiscum hominem habeatis: aut minus scilicet notum uobis esse illum: aut uos (quod est credibilis) de eius cor- reptione confidere. Et utinam id non frustra. Quis det de lapsu de hoc suscitare filium Abraham? Quam gratum minus susci- peret mater ecclesia de manibus uestris: uas in honore, quod raditum passum est in contumelia. Licet tentare, sed uer prudens cautus eris non transgredi praesentium numerum ab apostolo

qui ait. Hareticum hominem postquam & secundam correptionem deuiter: scies quia subuersus est qui cum summo est, & delinquit proprio iudicio condemnatus. Alioquin famulium habere & frequentare admittere ad colloquendum ne dicam ad conuulsandum: suspicio fauoris est: & inimici- hois fortis armatura. Secure annunciat & facile peruersa debet: quae uolet domesticis & contubernalis legati apo- stolice sedis. Quis enim aliter dicitur pape mali quippiam suspicere? Sed & si in manifesto peruersa loquitur: quis se facile opponere audeat uestro collateraliter? Deinde uidetur quia post se ubicumque habitauit reliquit uestigia. Non sine causa uigor apostolicus hominem Italia ortum trans alpines coegit, reparare non patitur. Quis uero extra- neorum ad quos cecidit non eum omnimodis cuperet suis reddidisset? Et certe sic se habere ad oes, ut oibus odio habeat: approbato iudicio est quod portat: ne quis dicit subreptum fuisse dno pape. Quale est ergo summum punitio- sicis in iugillare sententiam: & illa sententia cuius restituo dmem eius ipsius i qua data est, & si lingua diffimulat, uita- ta clamatur: Itaque fauere huic: dno pape: contra dicere est eis- am dno deo. Per quem enim in iusta sententia iuste dem: ab illo certo est processisse, qui loquitur in propheta. Ego qui loquor iustitiam. Confidit autem de uestra prudentia & honestate: quia uisus his literis de ueritate certi non ab- ducentur amodo quippiam asserere in hac re nisi quod uos deceat: & ecclesiae det expediat: pro qua legatione sanguinis. Diligimus uos, & ad uestrum obsequium para- ti sumus.

qui ait. Hareticum hominem postquam & secundam correptionem deuiter: scies quia subuersus est qui cum summo est, & delinquit proprio iudicio condemnatus. Alioquin famulium habere & frequentare admittere ad colloquendum ne dicam ad conuulsandum: suspicio fauoris est: & inimici- hois fortis armatura. Secure annunciat & facile peruersa debet: quae uolet domesticis & contubernalis legati apo- stolice sedis. Quis enim aliter dicitur pape mali quippiam suspicere? Sed & si in manifesto peruersa loquitur: quis se facile opponere audeat uestro collateraliter? Deinde uidetur quia post se ubicumque habitauit reliquit uestigia. Non sine causa uigor apostolicus hominem Italia ortum trans alpines coegit, reparare non patitur. Quis uero extra- neorum ad quos cecidit non eum omnimodis cuperet suis reddidisset? Et certe sic se habere ad oes, ut oibus odio habeat: approbato iudicio est quod portat: ne quis dicit subreptum fuisse dno pape. Quale est ergo summum punitio- sicis in iugillare sententiam: & illa sententia cuius restituo dmem eius ipsius i qua data est, & si lingua diffimulat, uita- ta clamatur: Itaque fauere huic: dno pape: contra dicere est eis- am dno deo. Per quem enim in iusta sententia iuste dem: ab illo certo est processisse, qui loquitur in propheta. Ego qui loquor iustitiam. Confidit autem de uestra prudentia & honestate: quia uisus his literis de ueritate certi non ab- ducentur amodo quippiam asserere in hac re nisi quod uos deceat: & ecclesiae det expediat: pro qua legatione sanguinis. Diligimus uos, & ad uestrum obsequium para- ti sumus.

Ad Petrum Bisuntinum decanum. Epistola. CXCVII. Eregnatione abbas Carilei sic accepimus quasi iam mortuum cum uidcamus. Vobis maxime quod uehementer doleo: imputatur quic- quid illi periculi imminet: quicquid laboris in- cumbit. Non hoc a uobis expectauimus: quia nec merui- mus. Alium uos putauimus: & alium experimus. Testimo- nium perhibent uobis qui inter fuerunt actio: quod nec syncere nec fin iustitiam in ea uos habuistis. Et credo ex parte. Nam & uenerabilis abbas Belleualis non multum si- bi complacet in uobis. Nolite quae so, nolite persequi ser- uos dei, quibus ab ipso dictum legitis. Qui uos tangit: tan- gite pupillam oculi mei. Nolite radicibus euellere de cordi- bus nostris si quid aliquando bene sentimus de uobis. Et hac ita dicimus uobis, non quia uos non diligimus: sed ut de medio fiant quo potest contingere ut non diligamus. Dico autem tanquam amici, non expedit uobis nec ec- clesiae uestra ut domino pape quod actum est sicut actum est innocescat.

Esai. 63.

Zac. 2.

Ad domnum papam Innocentium. Epistola. CXCVIII. Ne caue actioe que per charissimum fratrem nostrum Guidonem Carilei abbatem uestro conspectu praesentatur: puto satis apparet & la- cessentis iniuria, & innocentia patientis: & in- curia iudicis. Denique uolentia calumniae & inopia iu- stitiae compulsus est pauper configere ad uestram presen- tiam, non reputans laborem uiae, non expensas, non peri- culum teporis. Dedit manus morti, ne uiuere in perturba- tione, quietis amator. Clementer pater respicite super ege- num & pauperem: ne frustra uestris patris auribus intru- matum sit tantillarum uisum tantum labor & dolor. Olim per epistolas semel & secundum refectus sum uobis de boie illo qui huic mundo calumniae, qui sui esset & prauaricator propositus, & monasterii dissipator. Nunc autem & si lens dico inimici crucis christi, sanctorum qui in circuitu eius sunt uisio- lentissimi oppressores, & calumnatores pauperum. Qui prius iam penes non habens que deuoerit, in proxima passim more tyrannico debacchatur. Monachum habitu mentis, re exhi- bet unum de praedonibus: omnino immemor regularium obseruationum, legum, canonumque contemptor. Pronto ad uerecundiam, infensatus ad metum, inflexibilis ad pietatem ad iram praiceps, audax & facinus, pronus ad iniurias. Et miror

Ad domnum papam Innocentium. Epistola. CXCVIII. Ne caue actioe que per charissimum fratrem nostrum Guidonem Carilei abbatem uestro conspectu praesentatur: puto satis apparet & la- cessentis iniuria, & innocentia patientis: & in- curia iudicis. Denique uolentia calumniae & inopia iu- stitiae compulsus est pauper configere ad uestram presen- tiam, non reputans laborem uiae, non expensas, non peri- culum teporis. Dedit manus morti, ne uiuere in perturba- tione, quietis amator. Clementer pater respicite super ege- num & pauperem: ne frustra uestris patris auribus intru- matum sit tantillarum uisum tantum labor & dolor. Olim per epistolas semel & secundum refectus sum uobis de boie illo qui huic mundo calumniae, qui sui esset & prauaricator propositus, & monasterii dissipator. Nunc autem & si lens dico inimici crucis christi, sanctorum qui in circuitu eius sunt uisio- lentissimi oppressores, & calumnatores pauperum. Qui prius iam penes non habens que deuoerit, in proxima passim more tyrannico debacchatur. Monachum habitu mentis, re exhi- bet unum de praedonibus: omnino immemor regularium obseruationum, legum, canonumque contemptor. Pronto ad uerecundiam, infensatus ad metum, inflexibilis ad pietatem ad iram praiceps, audax & facinus, pronus ad iniurias. Et miror

Et miror quomodo uis religiosus abbas case dei, in mo- nacho suo tot & tanta uitia aut ignorare possit aut diffi- mulare. Sed de hoc quod ad nos: ipse uidet. Ipse suo domi- no stat aut cadit. Nobis sufficit liberari de manibus eius. A uobis id omnimodis flagitamus: quod alitunde frustra tentatum est. Circumspicimus: & non erat auxiliator. Ventu- rat ad comune refugium: illud cognoscimus, ubi confidimus libe- rati. Tantum adit pictas: nam facinus non deest. Et quidem ex privilegio sedis apostolicae constat summam rerum ad uestram potissimum respicere summam auctoritate, & plena- riam potestate. Verum hoc inter caetera uestri singularis pre- matu insignita, specialius illustrisque nobilitate uestrum & inlittum reddidit apostolarum: si eripitis pauperem de manu fortior eius. Nulla meo iudicio in corona uestra precto- rior gemma. Zelo uestro quo emulari conuulsis op- pressos: nec relinquas uisga peccatorum super forte iustorum. Nimis propter illud quod sequitur, ut non extendat iustu- ad iniquitatem manus suas: ut propter illud quod alibi dicitur. Quia dum superbit impius, inciditur pauper: & ualde alter torquet in corpore, inde alter grauius in anima perit. Est irem monasterium de nostro ordine uicini huic quod malorum similiter hominum graui infestatio uexatur: & non est qui redimat, nec qui saluati faciat. Et pro hoc quo- que puer uester patema uestra uiscera lachrymosis precibus concutere non ueretur. Qui illi sunt homines, quae ue- o- caso calumniae: praesentum lator abbas ueraci & uita- uoce referat uobis. Deus oipotens uos uobis coferuet lo- gis temporibus, ad nostram omnium protectionem: qui in habitu & proposito penitentiae pauperem uitam duci- mus: ut sine timore de manu inimicorum nostrorum libe- rati, seruamus illi.

Psa. 124.

Pfal. 9.

Ad eundem. Epistola. CXCIX. Sique quo & superbit impius, & inciditur pau- per: Vique quo & faeta impudentia, innocentia tanta uexatur, & hoc uiuo Innocentior: Pecca- ta sine culpa nostra hoc facimur quod dicitur me? ta sero aduertit mentientes sibi: tam lentè exaudit clamantes ad se in hac causa dumtaxat. Nam alius quidem scimus fa- miliare esse domino meo cito intelligere: & facile misere- ri. Propter eum qui elegit uos, & posuit uos refugium op- pressorum: ponit ita tandem finem & militie oppressoris, & laboribus afflictorum: quia satis utraq; res uenit in lucē & manifestationem. Denique ad mandatum beneplaciti dmi mei causa discussa & terminata est: superest ut ipsi autho- ritate data sententia confirmetur. Ergo ne si uenerit homo mendax aduersus tantorum uestrorum testimonium (Valen- tinum loquor Granopolitanum) audietur: Iterum sup- plicio, & ad pedes dmi mei ea qua possum mente anxie de- scendo me ab homine iniquo & doloso religiosum mona- sterium destrui patiar. Et enim non parceret nostro qui sui penes destruit. Unde addo solita praesumptioe. Si puero uestro crederetis: hominem qui beneficio pietatis uestrae abuitur, in claustrum suum remitteretis, & domino abbati case dei mandaretis ut in monasterio quod ille inutili- ter occupat, uestrum religiosum promoueret, & regularem ordinem conuentum. Hoc plane dignum apostolatu ue- stro, hoc beneplacitum deo, hoc honor domino abbati ca- sae dei, suoque monasterio. Sic etiam liberaretis animam praedi- cti hominis, & ipsum cui incubat monasterium.

Ad magistrum Vigerium Andegaucensem episco- pum, quod graui querela quae erat inter ipsum & abbatem iam fortis Euerardi. Epistola. CC.

Achrymas magis quam literas dare libet. Sed quoniam ad uestrum inops est charitas: & has oportet dare, & illas non omittere. Has uobis: illas mihi, & pusillis multis meo similibus qui scadalizant. Dicitis forsitan scandalum non esse per uos. Nunquid propter uos esse negabitis. Facile caetera por- tare: tantum uos non esse in causa. Nam in culpa dicere non audeo. Non est meum discutere hoc: est qui quareat & iudicet. Vix homini illi per quem scadalum uenit, iudicium

profecto portabit quisquis est. Ille uel illa. Caeterum ad nos mihi nunc sermo. Sustinete modicum quod in spiritum meae. Quia semel coepi, loquar ad dominum meum. Faciam satis uel ex parte zelo & affectu qui loquitur. Non uerebor etatem: dignitate non terrebor: non cum labor ad nomen grande magisterij Vigerij. Nam quo grandius nomen, eo gradus scadalum. Propterea me ipsum transgrediar: & ero infspes. Seniore increpabo: episcopi arguam. Magistrum conabor docere: consiliu dare sapiam. Nullum praesumptionis ge- nus praeterea charitas & emulatio, quam olim pro sancti- tate & gloria nominis uestri conceperam. Gloria gloriae diffusum circuitu quaque spiritalem odorem, inuidia diaboli in- terpolatum esse uel modice, mihi pro modo non est: sed nec ecclesiae dei: quae ubique tā celebri iudicio in hoc meo- riano lumine exultare solebat. Verum uos quanto pro- pria gloriam cōtemnatis, satis apparet. Laudo, sed si non usque ad inuria dei. Laudo & constantia quae nec summis potestatis ceditis de ure uestro quod putatis: sed si non pertinauit, quam constantius id agi a uobis uideretur. Quam gloriosius & certe sanctius uobis illatam iniuriam fortiter sustineretis: & sanā uestra ad gloria dei custodire- tis: Quaequā nescio quō uel cōsentiam uerba esse in tu- to cōsiditis sub hoc scandalo. Nec enim excusat uos etiam si in quēquā alterum fere culpā refunditis. Esto quod alius mo- uerit scandalum: profecto conepescere uos potestis. Nolite co- pescere, sine culpa erit: aut uerō copescere, sine gloria erit. Malum si cōprimas tuū, reputabitur tibi ad iustitiam, si aliquid ad gloriam. Quicumque author sit scandalum, a uobis omnimodis exigitur tolli: & in eo loco exculatum dicitur, si non potestis. An non denique ministerij est angelorum, tollere scandala de regno dei? Si dixeritis, quod ad uos: arguet uos illa sententia. Labia sacerdotis custodiam scientiam, & legem requirit de ore eius: angelus enim domini est. Si ergo hoc scandalum cū possitis, non tollitis, plene non impletis mini- sterij uestri. Quod quidem an nulla sit culpa, nos iudica- bimus. Ego uero ne hoc sufficere dixerim si non & honorifi- caris. Est quoque quod adhuc adda, nisi quia timidior sum fateor quam prius. Sed tutius adduco magistrum qui non uereat episcopo nuda dicere ueritatem. Hoc ipsum (inquit) delictum est in uobis, quod causas habetis inter uos. Quare non magis fraudem patimini: Opposuit speculum, rescriptis iusti- tiae sollemniter ueritas, ne uis apparuit. Quantē sit igitur nescio quae illa possessiuncula maledicta, ut ulterius ita pos- sit aut obumbrare tam manifestam ueritatem: aut impedire tam optata correptionem? Inspicet deus uobis aculescere cōsilio: ut non dicam nostro, sed omnium qui emulant uos dei emulatione: reuerende & omni gloria profectus pater, Ad Baldinum abbatem Reatinum monasterij.

Mal. 2.

1. Cor. 6.

Epistola. CCI. Pstola quam missisti, affectu tuū redolet: mouet meum. Et doleo quod per mouere non possum rescribere. Nec in uos in excusandis excusationibus: scies quod scientiam me loquor. Non in qua sub qua facina- gemo: & gemit? me? a te non est abscondi- tus. Tu uero, per schedula breuitate affectum non aestimas, quae nulla sui prolixitate explicare possent oratio. Et mala- ria quae occupationi potest facere ut paucis scriberem: sed non ut parū diligā. Actū sane excludat uel impediat actus: sed nunquid affectu? Sicut mater unicum amat filium, ita te diligebā, herentē lateri meo, placentē cordi meo: Diligā & absente- nescio latuū meū ex te, & nō te uideat dilexisse. Eras per me- cessarius mihi. Atque hinc uel maxime claret quam sincere te diligā. Hodie nempe nō te caruissem si quae nesciem de te quae mea sunt. Nūc autem uides, quod spretis utilitatibus meis tuis cōpeditis non inuidiosus te utique ibi unde aliquid trāf ponaris sup oia bona dmi tui. Tu autē cura inueniri fi- delis seruus & prudens cōseruus tuis caeleste tristicō cōmu- nicare: atque inuidia & absque desidia erogare: & non li- stra assumere excusationem quasi de tui nouitate aut de imperitia: quod putas forte uel simulas. Nam nec sterilis

uerecundia grata est: nec humilitas praeter ueritate laudabilis. Officium ergo tuum arde. Pelle pudorem cōside ratione officij, age ut magister. Nouus es: sed debitor. Et extunc te noueris debitor, ex quo te alligasti. Nunquid nouitas excusabit apud creditorem dāna uocorū? Nūquid prima tempora uacua praeterire patitur conuenerator? Sed nō sumus (inquies) ad ista sufficientes. Quasi uerò deuotio tua accepta nō sit ex eo quod habes, nō ex eo quod non habes. De solo tibi credito talēto responderi tibi para, securus de ratiōe. Si multū accepisti: da multū. Quid si modicum est & id tribue. Etenim q̄ in modico fidelis non est: nec in maximo. Totum da: quia totum repetendus es usq; ad nouissimū quadrantem: sed sane quod habes, nō qd̄ nō habes. Memēto etiā uocē tuē dare uocē uisū. Quid illud inquis? Vt opera tua uerbis cōcīnat: imo uerba operibus: ut cures uidelicet p̄ facere, quādam docere. Pulcherrimū ordo est & aluberimū: ut onus qd̄ portandū imponis, tu, portes p̄ior: & te dicas quā oportet alijs moderatē.

puer. 26 Rom. 2. Mat. 23. Nota. Ioan. 2.

Ad clericum Senonensem. Epistola. CCII.

Elitui beneficiō pastore uestro, op̄ est charissimū, ut de substituendo alio sollicite satagatis. Sed sane id non precipitater agendū, non tumultuose aut inconfulte: ne forte euacuetur quod praeter rationem & ordinē presumitur: & uos intra re incipiatē circuitum quorūdam qui in circuitu uestro sunt. De uicinis si placet ecclesijs sumit experimētum: & silarum uocatio det intellectum auditui i causa praesenti. Grandis quippe res est in manibus, nobili Senonensi ecclesiae instaurare pastorem. Grandis prius: nec sine grādi adoranda cōsilio. Expectandū proinde suffragancorū cōsilio episcoporū: expectandus assensus religiosorū qui sunt in episcopatu: atq; in commune tractandū cōmūne negotium. Alioquin dilectissimi moleste credite intuebimur tribulationē ecclesiae uestrae: moleste uestram ipsorum cōsilio. Quod utriq; cōtinget facile: si illud contingat effici quod oportet reuocari. Ergo indicatur ieiunium, conuocentur episcopi, religiosi ascendant: nec sua (quod abist) solemnitate fraudetur tanti sacerdotis rite celebranda electio. Aderit (ut cōsidimus) spiritus sanctus uotis uestris, & honor erit uobis honorificentibus ministerium uestrum: dum par uoto & cōsilio studueritis qd̄ gloria sit dei, & salus populi.

Ad episcopū & clerū Trecentensium. Epla. CCIII.

Regimus si errauerit quis ex uobis i ueritate, & conuerterit quis euersit debet quoniam q̄ conuerterit peccatorē ab errore uisū suae, salua bit anima eius a morte: & operit multitudinē peccatorum. Errat Anselm⁹ noster: errat. Cui dubium? Si dimittim⁹ eum sic: nō sol uis errabit. Quantos trahet post

se suo exemplo illustrissimus iuuenis: Nec modo se quaces: sed & omnes qui poterunt eum reuocare nec reuocabunt, eodem errore iudicamus inuolui. Mandus ego sum a fax guine eius. Et ei praedixi per eplam: & uobis nūc dico: quā rem silicetā praesumit. Nec clericis est pugnare armis militibus, nec subdiaconis uocem ducere. Annuntiate peccatori opus eius: ne ille in peccato suo moriatur: sanguine uerò eius, de manu uestra requirat qui suo eū redemit sanguine precioso. En de caelo clamat. Virgo Israel corruit: & nō est qui subleuet eā. Quousq; in luto aurū facite? Tolle margaritā tollite, leuate splendidissimā atq; preciosissimā gemmā de sterquilinio. Leuate eam antequā per corum. i. spurcorum spiritusū pedibus conculcetur: & iam nō sit uas in honorem: sed in contumeliam.

Ad abbatem sancti Albani. Epistola. CCIII.

Ti si facie ignotus es mihi, sed non fama: nec parum aut uile qd̄ tu granulo me tenere munere illius. Nā talis fautor per eam infuit: & meo peccator: ut licet in multis occupatum, spā tamē serenissima recordatio tuo mi dilectissime frater facile me plerūq; ex omnibus uendecet sibi: ita ut in ea lubenter inmorer, & suauiter quiescam. Ceterum quo memoria iam plus accipio: eo audis suspirio praesentiam. Sed quādo illud, aut si quando illud: utiq; si non ante: profectō in ciuitate dei nostri: si tamen non habemus hic manentem ciuitatem: sed illam in quiritim. Ibi ibi uidebimus nos: & gaudebit cor nostrū. Interim uerò delectabor & letabor nihilominus in his quae dicta sunt mihi, sperans & expectans quod reliquum de uisione corporali in die dominum: ut gaudium meum plenum sit. Adde obsecro ad ea bona que abs te & de te nobis assidue ueniunt, tuas tuorūq; pro nobis orationes: patet charissime & desiderantissimū.

Ad episcopum Rosensem. Epistola. CCV.

Vrescibitis non merenti. Quid peccauit? Si monui magistrū Robertū Pulum aliquantulum tempus facere Parisius, ob sanam doctrinā que apud illū esse dignoscitur: id putari necessariū & ad huc puto. Si rogauī subtilitatem uestram ut pmitteretis: etiam nunc id ipsum rogarem, nisi eam de priorē prece indignatam sensissem. Si dixi hominem fultum gratia amicum: quorum in curia non minū auctoritas est: id dixi quod uobis formidauī, & adhuc formido. Nam q̄ post appellationem factam extenditis manum (ut accepimus) ad res appellantis: nec laudari nec laudare. Verum tamen uoluntati uestrae in aliquo contradicere nec consilio lui ei nec cōsilio. De cetero uestrū summū: coronam uestrā suscipere & colere semper digna & debita ueneratione parati. Huius testimonio conscientiae audemus adhuc ad uos (prece dumtaxat atq; cōsilio) ut magister Robertus cum integritate gratiae uestrae per aliquantulum tempus posset Parisius demorari. Retribuat uobis dominus in uitam aeternam q̄ uiscera nostra refoiuit; filios nostros loquor quos nūsimus in Hieroniam.

Ad reginam Hierosolymorū Epla. CCVI.

Vdierit homines q̄ locum gratiae habē apud uos: & multi profectū Hierosolymam petūt se uestrae excellentiae per me commendari. Ex quibus est iste iuuenis confanguineus meus, iuuenis (ut ait) strenuus in armis, suavis in moribus. Et gaudeo quod ad tempus elegit militare deo magis quā meculo. Ita q̄ facile morem uestrum: & bene fit huius propter me: ficat ceteris omnibus propinquis meis suis, qui per me uobis immotescere poterunt. Decetere cauetis uel inuptas carnis & gloria temporalis impediunt uos iter regni caelestis. Nā quid prodest paucis diebus regnate super terram, & regno caelorum aeterno priuari? Sed cōsido in dño q̄ melius facietis: & si uerū testimonium quod de uobis perhibet charissimus aiumculus meus Andreas, cui multū credim⁹: & hic & in aeternū deo miserante regnabit. Peregrinis, egenis, & maxime in clisis curā impendite quā talibus

quia talibus hostijs promeretur deus. Scribite nobis frequentius: quia & uobis non oberit: & nobis proderit si esse uestrum: & bona studia plenis certius uocemus.

Ad Rogerium regem Siciliae. Epistola. CCVII.

Ongelate q̄ satis dilata est magnificētia uestra super terram. Etenim gloria nominis uestrī quos aines non attrahit: sed audite cōsilio dilecti uos. Studete, qd̄ in uobis est, hāc ipsam gloriam referre ad illum a quo est: si non uultis eam perdere: aut certe perdit ab ea. Hoc autē sic fiet: si inter eos quos regē magnificētie celebris opinio euocat de lōginquo discretionis oculi aperitis: manūq; extēditis nō tam cupidū, sed super egenū & pauperē. Illū in quā pauperē, qui inuitus petit, & uerecunde accipit, & accipiens glorificat patre suū qui in caelis est. Cum autē deo uia gloria uestra munere ex ore egentium ita fideliter regitabitur: uertorā procudubio rino suat uobis necesse est ille fās gloria q̄ diligētes se diligit, & glorificat glorificantes se: ut qui feminam in benedictionibus, de benedictionibus & metat. Pro hmoi obsecro uos ponere oculos uestrorum super latore praesentiu: quē pro certo ad uestrā regiā praesentia nō cupiditas traxit sed cogit necessitas. Nec illitas dico nō sua, sed suorum: multorū uideletū a quibus missus est seruatorū dei fidelitū. Audite patienter qui patientur. Audite, & cōpatimini: quia si cōpatimini, & conregnabitis. Nec contēdū regi regnare cū talibus. Ipsorū est enim regnū caelorū, qui cōteperit uitam mundā. Facite uobis illos amicos de māmona inquit uos: ut cum defeceritis a terrene regno uo, recipiatis in suū regnum aeternū.

Ps. 40. 2. Cor. 9. 2. Th. 2. Luc. 9.

Ad eundem. Epistola. CCVIII. I me queritis: ecce ego & pueri mei quos de dit mihi deus. Fertur nāq; mea humilitas in uenisse gratia apud regē maiestate: ita ut quaerāt uidere me. Et quis ego sum ut dissimulem beneplacitū regis accuro: & qui querebar ecce assum: nō in praesentia corporis in anima, in qua deiecit dominū hē rodes: attamē i uisceribus meis. Nā quis me separabit ab his? Sequar eos quocūq; ierint: si habitauerit in extreme maris, nō erunt abiq; me. Habes rex lumen oculorū meorū: habes cor meū, & aiam meā. Quid si modicum nō frī abest: Corpusculū loquor, uile scilicet mancipiū: quod & si uolūtas exponeret: sed retineret necessitas. Nō ualet sequi uolūtē animū: quā infirmū est, & solū penē illi super est sepulchrū. Sed que curat? Anima mea in bonis demorabitur: cum semen meū hēreditabit terrā. Semen meum, semen bonū Germinabit: si tū in terrā bonā ceciderit. Letabitur & delectabitur in crassitudine aia mea: quippe (ut cōsido) dabit illi de fructu manū suarū. Reposita est haec spes mea in sinu meo: ut patienter ferā ab his uel corpore separari. Non miseris rex. Antē elegissem a corpore peregrinari, quā si ibos emittere: si solus caue deesse deus. Suscipe illos tāquā aduenas & peregrinos: uerū cū uos sanctorū, & domesticos des. Parum dixi cū uos: reges sunt. Ipsorū est enim regnū caelorum, iure & merito paupertatis. Nō decet frustra elōginquo esse uocatos: & suis sedibus exules, inuiti peregrinatione uagari. Putas poterūt canere canticū dñi in terra aliena? Sed non recte fortē dixerim alienā, quae semini bono spontaneū expādit finem: & preciosum depositum tā leto in gremio pie fouere suscepit. Cecidit ut uideo, cecidit granū bonū in terrā bonam & optima: spero in dño q̄ radicabit, germinabit, multiplabitur, & referet fructū in patientia. Porrō hūc cum regē paritor: & uniusq; secunduū suam laborem accipiet.

Ad eundem. Epistola. CCIX.

Abestis quod petitis: fecistis quod promisistis. Quos in uerbo uestro exposuimus & miserimus peregrinari: regia sunt liberalitate suscepti. Occurritis eis cū panīb⁹, eduxistis eos i refectōrium, constituistis eos super excelsum terram: ut comedant fructus agrorum: ut fuggant mel de petra, oleūq; de saxo durissimo, butyrū de armēto, & lac de onibus, & sic cum medulla tritici, & sanguine uuae bibant metacissimum. Et haec quidē terrena sunt: sed caelestia mercantur. Sic tunc ad alia. Talibus hostijs promeretur deus. Istorū est enim regnū caelorum: qui regē terra in terrā iuentium reddere poterunt pro his terrenis uitam & gloria sempiternam. Misim⁹ uobis magistrum Brunonem, olim mihi per dies multos in diuiduū comitem nunc autem patrem multarū quidē animarū lexantū in Christo: sed egētium in seculo. Experiatur & ipse munificam manū regis: ut ageatur numerus amicorū qui ipsum recipiant in aeterna tabernacula. Quod illi facitis, mihi facitis: quia quod illi decit, a me exigitur. At quia masculi nōstrū minus sufficiens est: ad uestrum sanē quod aliquantulum grossius esse liquet, pauperem Christi merito destinare curauit.

Ad dominū papā Innocentiū. Epistola. CCX.

Ad eundem. Epistola. CCXI. Omnis Cantuarēnsis uir bonus, & testimonium habēs ab omni: iniuste in causam trahitur, & ab angelo uolēter retrahitur. Parabat iter: nam in uestra praesentia fuerat terminanda: & ecce intercipitur a turbine & tempestate bellorū. Sic excusatus apud uos: cui molesta est excusandi necessitas: rā quae presumit de iustitia: tum quia desiderio desiderabat uide re faciem uestram. Addit & hoc uer uester, ut si qua alia petitio est uenerabilis sacerdotis: tāto citius admittatur, quanto dignior est qui petit. Audio adhuc: & quia semel cepti, loquar ad dominū meū. Ille ille antiquus amicus, si delis seruus, deuotus filius (Robertum loquor Londonē sem episcopū) clamat ad uos, q̄ occupator ille qui eū praecit in sedem quam deo auctore ipse sortitus est. Ipsū ecclēsiē uadiā terrarūq; distraxerit, & distracta restituet nō lit. Quod quā sit in futurū, & qualiter corrigendum: meū humilitatis non est tantē sapientiae praedicare.

Ad eundem. Epistola. CCXII.

Illustris Salamanticensis quondā episcopus, redies ab urbe: nō pigritatū diuertere ad pacem uestrum: & auxilium ab homiculo fragitare non desepit. Quo audito, recordatus sum propheta dicentis. Montes & colles corā deo humiliabū. Est. 40. & erunt praua indirecta, & aspera in uias planas. Sic uos ludere nobis, alta cōprimere: sedare tumētia: & enorīa redigere in mensuram. Veruntamen cum tragædiae suae historiam in auitibus meis homo seriatam exposuisset laudat iudicem, iudicium approbat: sed dico uobis cū passus sum iudicatio. Sic quippe totam suam lachrymosam illam orationem concludit: tanquam in cale ipsū di. Psal. 37. ceret cum propheta. Exaltatus autem humilitatus sum & Psal. 101. conturbatus: & quia cleuans allisisti me. Cū q̄ memoria rer iustitiae uestrae, & uirilis animi quem scilicet ta men simul cogitare distius miserationum uestrarū quas Iohel. 2. in plurimis expertus sum, & dixi. Quis scit si conuertatur & ignoscat dominus, & relinquat post se benedictionem? Certe, inquam, in omnibus & per omnia instrustus est & aemulari, & ignoscere, & debellare superbos, & parcere nihilominus subiectis: nisi q̄ magistrum sequens, etiam conuenit niam super exaltare iudicio. Et ac quē solita illa mea praesumptioe loqui ad dñm meum: cum sin paluis & cinis. Et ministrabat materiam speci, precū fiduciam, pietati rationē, q̄ aduertem hominē, nō (ut affolet) uerum in furorem: cum indignatione recedere, & repere natale solū, moliri scandala, & retare scditiones: sed dedit locū tra,

quā talibus hostijs promeretur deus. Scribite nobis frequentius: quia & uobis non oberit: & nobis proderit si esse uestrum: & bona studia plenis certius uocemus. Ad Rogerium regem Siciliae. Epistola. CCVII. Ongelate q̄ satis dilata est magnificētia uestra super terram. Etenim gloria nominis uestrī quos aines non attrahit: sed audite cōsilio dilecti uos. Studete, qd̄ in uobis est, hāc ipsam gloriam referre ad illum a quo est: si non uultis eam perdere: aut certe perdit ab ea. Hoc autē sic fiet: si inter eos quos regē magnificētie celebris opinio euocat de lōginquo discretionis oculi aperitis: manūq; extēditis nō tam cupidū, sed super egenū & pauperē. Illū in quā pauperē, qui inuitus petit, & uerecunde accipit, & accipiens glorificat patre suū qui in caelis est. Cum autē deo uia gloria uestra munere ex ore egentium ita fideliter regitabitur: uertorā procudubio rino suat uobis necesse est ille fās gloria q̄ diligētes se diligit, & glorificat glorificantes se: ut qui feminam in benedictionibus, de benedictionibus & metat. Pro hmoi obsecro uos ponere oculos uestrorum super latore praesentiu: quē pro certo ad uestrā regiā praesentia nō cupiditas traxit sed cogit necessitas. Nec illitas dico nō sua, sed suorum: multorū uideletū a quibus missus est seruatorū dei fidelitū. Audite patienter qui patientur. Audite, & cōpatimini: quia si cōpatimini, & conregnabitis. Nec contēdū regi regnare cū talibus. Ipsorū est enim regnū caelorum, qui cōteperit uitam mundā. Facite uobis illos amicos de māmona inquit uos: ut cum defeceritis a terrene regno uo, recipiatis in suū regnum aeternū.

Ad eundem. Epistola. CCVIII.

I me queritis: ecce ego & pueri mei quos de dit mihi deus. Fertur nāq; mea humilitas in uenisse gratia apud regē maiestate: ita ut quaerāt uidere me. Et quis ego sum ut dissimulem beneplacitū regis accuro: & qui querebar ecce assum: nō in praesentia corporis in anima, in qua deiecit dominū hē rodes: attamē i uisceribus meis. Nā quis me separabit ab his? Sequar eos quocūq; ierint: si habitauerit in extreme maris, nō erunt abiq; me. Habes rex lumen oculorū meorū: habes cor meū, & aiam meā. Quid si modicum nō frī abest: Corpusculū loquor, uile scilicet mancipiū: quod & si uolūtas exponeret: sed retineret necessitas. Nō ualet sequi uolūtē animū: quā infirmū est, & solū penē illi super est sepulchrū. Sed que curat? Anima mea in bonis demorabitur: cum semen meū hēreditabit terrā. Semen meum, semen bonū Germinabit: si tū in terrā bonā ceciderit. Letabitur & delectabitur in crassitudine aia mea: quippe (ut cōsido) dabit illi de fructu manū suarū. Reposita est haec spes mea in sinu meo: ut patienter ferā ab his uel corpore separari. Non miseris rex. Antē elegissem a corpore peregrinari, quā si ibos emittere: si solus caue deesse deus. Suscipe illos tāquā aduenas & peregrinos: uerū cū uos sanctorū, & domesticos des. Parum dixi cū uos: reges sunt. Ipsorū est enim regnū caelorum, iure & merito paupertatis. Nō decet frustra elōginquo esse uocatos: & suis sedibus exules, inuiti peregrinatione uagari. Putas poterūt canere canticū dñi in terra aliena? Sed non recte fortē dixerim alienā, quae semini bono spontaneū expādit finem: & preciosum depositum tā leto in gremio pie fouere suscepit. Cecidit ut uideo, cecidit granū bonū in terrā bonam & optima: spero in dño q̄ radicabit, germinabit, multiplabitur, & referet fructū in patientia. Porrō hūc cum regē paritor: & uniusq; secunduū suam laborem accipiet.

Ad eundem. Epistola. CCIX.

Abestis quod petitis: fecistis quod promisistis. Quos in uerbo uestro exposuimus & miserimus peregrinari: regia sunt liberalitate suscepti. Occurritis eis cū panīb⁹, eduxistis eos i refectōrium, constituistis eos super excelsum terram: ut comedant fructus agrorum: ut fuggant mel de petra, oleūq; de saxo durissimo, butyrū de armēto, & lac de onibus, & sic cum medulla tritici, & sanguine uuae bibant metacissimum. Et haec quidē terrena sunt: sed caelestia mercantur. Sic tunc ad alia. Talibus hostijs promeretur deus. Istorū est enim regnū caelorum: qui regē terra in terrā iuentium reddere poterunt pro his terrenis uitam & gloria sempiternam. Misim⁹ uobis magistrum Brunonem, olim mihi per dies multos in diuiduū comitem nunc autem patrem multarū quidē animarū lexantū in Christo: sed egētium in seculo. Experiatur & ipse munificam manū regis: ut ageatur numerus amicorū qui ipsum recipiant in aeterna tabernacula. Quod illi facitis, mihi facitis: quia quod illi decit, a me exigitur. At quia masculi nōstrū minus sufficiens est: ad uestrum sanē quod aliquantulum grossius esse liquet, pauperem Christi merito destinare curauit.

Ad dominū papā Innocentiū. Epistola. CCX.

Ad eundem. Epistola. CCXI. Omnis Cantuarēnsis uir bonus, & testimonium habēs ab omni: iniuste in causam trahitur, & ab angelo uolēter retrahitur. Parabat iter: nam in uestra praesentia fuerat terminanda: & ecce intercipitur a turbine & tempestate bellorū. Sic excusatus apud uos: cui molesta est excusandi necessitas: rā quae presumit de iustitia: tum quia desiderio desiderabat uide re faciem uestram. Addit & hoc uer uester, ut si qua alia petitio est uenerabilis sacerdotis: tāto citius admittatur, quanto dignior est qui petit. Audio adhuc: & quia semel cepti, loquar ad dominū meū. Ille ille antiquus amicus, si delis seruus, deuotus filius (Robertum loquor Londonē sem episcopū) clamat ad uos, q̄ occupator ille qui eū praecit in sedem quam deo auctore ipse sortitus est. Ipsū ecclēsiē uadiā terrarūq; distraxerit, & distracta restituet nō lit. Quod quā sit in futurū, & qualiter corrigendum: meū humilitatis non est tantē sapientiae praedicare.

Ad eundem. Epistola. CCXII.

Illustris Salamanticensis quondā episcopus, redies ab urbe: nō pigritatū diuertere ad pacem uestrum: & auxilium ab homiculo fragitare non desepit. Quo audito, recordatus sum propheta dicentis. Montes & colles corā deo humiliabū. Est. 40. & erunt praua indirecta, & aspera in uias planas. Sic uos ludere nobis, alta cōprimere: sedare tumētia: & enorīa redigere in mensuram. Veruntamen cum tragædiae suae historiam in auitibus meis homo seriatam exposuisset laudat iudicem, iudicium approbat: sed dico uobis cū passus sum iudicatio. Sic quippe totam suam lachrymosam illam orationem concludit: tanquam in cale ipsū di. Psal. 37. ceret cum propheta. Exaltatus autem humilitatus sum & Psal. 101. conturbatus: & quia cleuans allisisti me. Cū q̄ memoria rer iustitiae uestrae, & uirilis animi quem scilicet ta men simul cogitare distius miserationum uestrarū quas Iohel. 2. in plurimis expertus sum, & dixi. Quis scit si conuertatur & ignoscat dominus, & relinquat post se benedictionem? Certe, inquam, in omnibus & per omnia instrustus est & aemulari, & ignoscere, & debellare superbos, & parcere nihilominus subiectis: nisi q̄ magistrum sequens, etiam conuenit niam super exaltare iudicio. Et ac quē solita illa mea praesumptioe loqui ad dñm meum: cum sin paluis & cinis. Et ministrabat materiam speci, precū fiduciam, pietati rationē, q̄ aduertem hominē, nō (ut affolet) uerum in furorem: cum indignatione recedere, & repere natale solū, moliri scandala, & retare scditiones: sed dedit locū tra,

In dicit spiritum mansuetudinis, & declinauit ad uestrum...

Ad eundem. Epistola. CCXXIII. Vis mihi faciet iustitia de uobis: Si habere...

Psa. 138.

Ad eundem. Epistola. CCXXIII. Cura, si memoria quantalacumq; mei extat...

Sapient.

Ad eundem. Epistola. CCXXV. Scribo uobis frequenter uis ueritatis...

tem, non falsitatem. Fidelem pro decano spissus affirmus...

Ad eundem de comite Radulpho. uxore eius. Epistola. CCXXVI.

Ad eundem. Epistola. CCXXVII. Ribulatio & angustia inueniunt nos...

Ad eundem. Epistola. CCXXVIII. Cura, si memoria quantalacumq; mei extat...

Ad eundem. Epistola. CCXXIX. Vantum mali schisma in ecclesia sit...

Ad eundem

Ad eandem excusatoria, & nouissima. Epistola. CCXXVIII.

Ad eandem excusatoria, & nouissima. Epistola. CCXXVIII. Omnia & patri reuerendissimo Inno...

Luc. 17.

Psal. 74.

dunt nos: quia domus exasperans est. Supplicamus his quorum...

Ad Ludouicum regem Francorum, unde supra.

Epistola. CCXXX.

Ibenter quidem, sicut ipse fatetur dignamini etiam propria attestante conscientia...

G